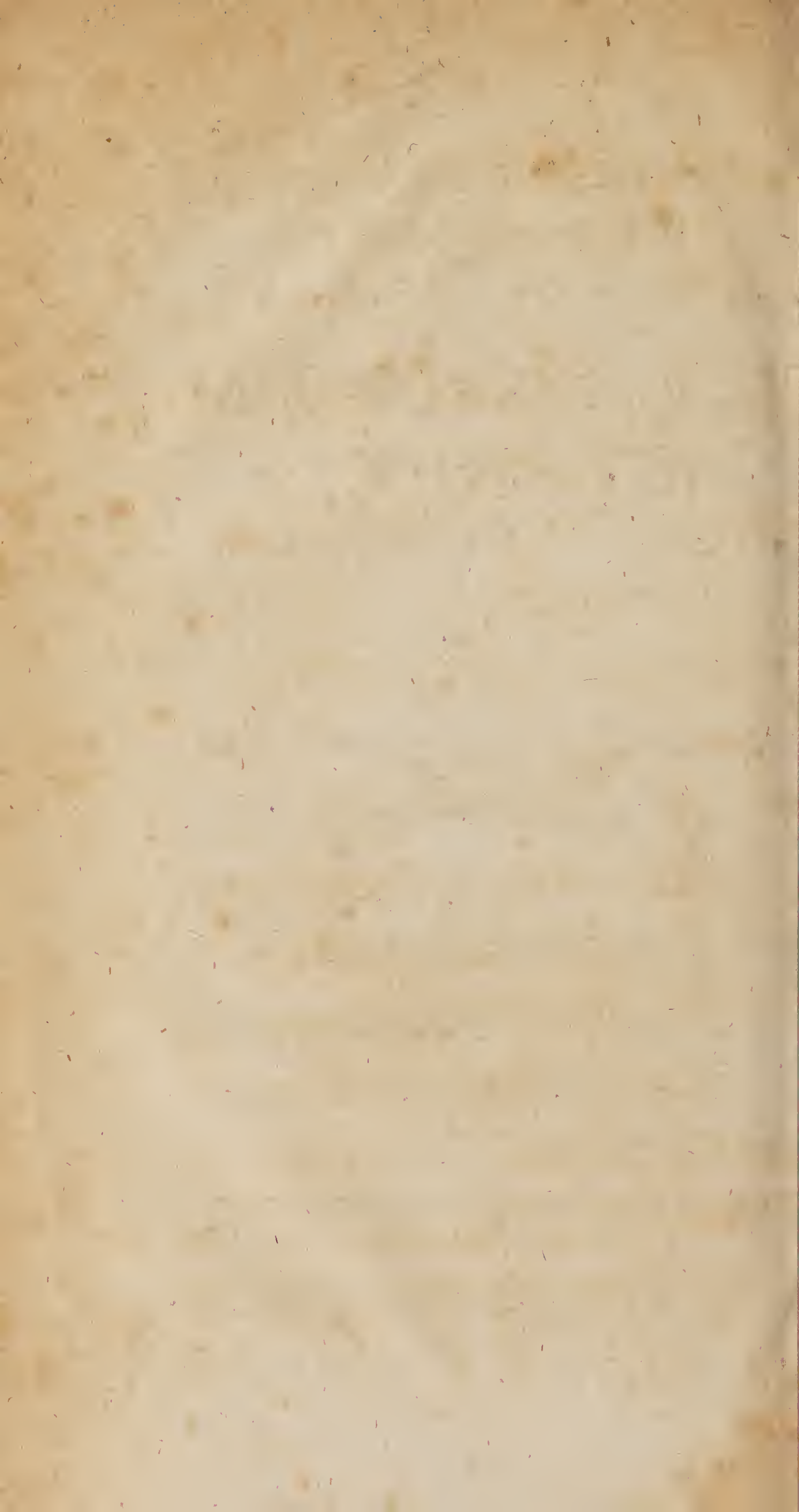

CHRISTOPHORI MOLINARII
CÆS. AULÆ MEDICI
E P I S T O L A
A D
CL. V. ANTONIUM
STÖRCK
AUGG. ARCHIATRUM
Q U A
MULIERIS A SCIRRHO CURATÆ
HISTORIA EXPONITUR.

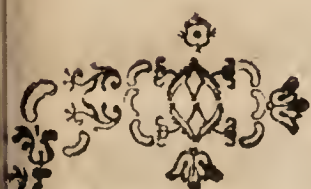

VINDOBONÆ,
TYPIS JOANNIS THOMÆ TRATTNER,
CÆS. REG. APOST. MAJEST. AULÆ TYPOGR.
ET BIBLIOPOLÆ.

ANNO MDCCCLXI.

VIRO CLARISSIMO
DOCTISSIMOQUE.
ANTONIO STÖRCK
AUGUSTORUM ARCHIATRO
CHRISTOPHORUS MOLINARIUS
CÆSARÆ AULÆ MEDICUS
S. P. D.

Præstans & undequaque ce-
lebrata opella Tua,
Vir Doctissime, de
cicuta tanta me il-
lam sæpenumero avidissime
percurrentem affecit volupta-
te; ut Tibi plurimum non so-
lum

lum me, sed etiam omnes, qui
medicinam faciunt, debere
fatear.

A vetustissimis enim tem-
poribus planta hæc venefica
habita fuit: Nam Theophra-
sto in Histor. plant. teste, Thra-
syas magnus Medicus pharma-
con ex succis cicutæ & papa-
veris parva copia permixti
composuit, quod mortem sine
dolore conciliaret.

Mirandum itaque est, tal
venenum observationibus Tui
solidis experimentis subnixi
e

eo a Te fuisse deductum, ut
cancro, scirrhoque præsentif-
simum remedium afferat.

A primo medicinæ ævo ad
nostram usque ætatem probe
noti, Vir Eruditissime, cum
Medicorum animis dirissimos
hosce morbos negotium grande
faceffisse, tum mortalium ge-
nus fuisse ab iis ad mortem us-
que excruciatum. Nam vel
ipso Hippocrate Auctore, cui
cæterorum medentium cohors
succinit, cancer malum est
immedicabile. Et quamvis
aliqui fuerint, qui adversus

eum præsidium quoddam e cicuta civerint, tamen quoniam id forte fortuna potius, quam ex arte præstiterunt, possumus sine assentationis suspitione affirmare, divinitus pene Tibi concessum esse, ut tali beneficio genus humanum Tibi devincires.

Peccarem itaque & in bonum publicum, & in Te, si invidenti animo premerem id quod in scirrho ulcereque uterino e canceroso venereoque genere a cicuta usu expertum; præsertim cum a Te qua

quæ Tua est erga me humanitas; excitatus sim, ut morbi hujus historiam scripto, quod deinde publici juris fiat, committerem.

Mulier viginti quatuor annos nata, temperamenti sanguinei, lautissimo victu semper usa, octo annis nupta, nunquam gravida per hoc tempus effecta; Tempore menstruorum legitimo insolitam membrorum lassitudinem percipiens, cum Lumborum, tum totius imi ventris ad pubem usque doloribus summis, & tor-

pore crurum divexabatur, donec parcissimus sanguinis ex utero fluxus cruciatu quam maximo erumperet.

Anno elapso circa Novembris initium gonorrhoeam virulentam pessimi moris a marito contraxit, quæ illico, nescio qua medela, evanuit.

Instantibus circa finem mensis catameniis, misella non solum ventris mole in immensum adaucta est cum duritie & doloribus uterinis acerbissimis; verum etiam validissima febr

febri correpta cum vomitu bili-
lioso quasi continuo, lypothi-
miis, sudoribus frigidis, dyffu-
ria, stranguria, alvique adstri-
ctione summa: nec nisi supina
citra dolorem maximum exa-
cerbationemque symptomata-
rum potis erat decumbere.

Tertia die, qua atroci hac
uteri inflammatione infestaba-
tur, accitus ego, quarta nempe
Decembris, morti proximam
illam inveni, nec quid, præ-
ter unicam venæ sectionem, ei
sublevandæ tentatum fuerat.
Juvenilem ætatem perpen-
dens,

dens, temperiem sanguineam,
ventris duritiem, ad tactum
exacerbatos cruciatus, me-
morataque symptomata; etsi
pulsus parvus, contractus, &
cum vultu sublivido percipe-
retur; jussi ut brachii vena
tunderetur, unde sanguis la-
rido similis prodivit, & statim
concrefcens.

Longum effct ea memora-
re, quæ cum interius anti-
phlogistica, nitrata, emulsi-
ones, decocta emollientia ex
herb. mollissimis & floribus
enemata oleosa, paregorica
tun

tum exterius cataplasmata,
itusque adhibui.

Altera die, cum morbus
non esset mitior, censui itera-
tam in brachio venæ sectio-
nem esse instituendam.

Sanguis priori similis, nec
ægrota levamen sensit.

Venam tertium tuidi: quo
facto febris aliquantisper de-
crevit, & lethalia symptoma-
ta remiserunt.

Spem mihi fecerunt quar-
ta die urinæ, in quibus multa
sub-

subsidebant: nam quæ die de
cretorio apparent, crifim falu
tarem, auctore Hippocrate
portendunt.

At infelici præ nimis dolo
ribus noctes tranfigenti vigi
les, vix quatuor, aut quin
que grana opii fomnum conci
liabant.

Cum ad feptimam perve
niffemus, memoratis cum in
terioribus tum exterioribus re
mediis, quorum præcipua
erant nitrum, camphora
opium, diu, noctuque exhibita

cœ

cepit ex utero effluere mate-
ries varii coloris, modo flava,
& viridis, modo cruenta, quæ
antea corrodebat.

Alvus, quæ sub initium
adstrictissima erat, & vix ene-
matibus sollicitata, fœces red-
debat, soluta est; & cum le-
vamine materies foetida, bi-
liosaque dejiciebatur.

Detumescebat abdomen, in
urinis subsidebant plurima co-
piofaque arenæ rubræ granula,
quæ matulæ fundum petebant,
nec non sæpenumero pus.

Nona

Nona die ægrotam ex ore
faucibus ereptam existimaba-
mus. At repente ira percitata
ingravescent omnia sympto-
mata; recrudescit febris, in-
tenditur abdomen, stranguria
acutissima redit, notæ den-
que inflammati iterum uter-
se se pandunt.

In gravi hoc casu, quid
consilii? Vires morbo fractæ
corpus continuis doloribus ex-
tenuatum, alvus adstrictissima
venter tympani adinstar in-
tensus.

Doloris summi sedes a pu-
be ad umbilicum, & ad ileon
usque finistrum.

Novam & profusissimam
venæ sectionem celebrare opus
fuit, quæ & postridie ob dolo-
ris contumaciam repetita est.

Sanguinis densitas, crassi-
tiesque, tum dolor acerbus,
nova uterum inflammatione la-
porare indicabant.

Ad sanguinem tali in dif-
crimine constitutæ, toties de-
trahendum, plura me auda-
cem

cem fecerunt : nam mulier
quædam, cui septimestrem foetus
gerenti, & hepatitide afflicta
decima morbi die, qua accitus
fueram, jussi ut venabis tunderetur,
convaluit, & sanissimum nono mense
infantem peperit.

Nec huic abfimile fuit quod mihi cum
juvene pleurítico annorum viginti contigit.
Nam Is, postquam sex dierum spatio
ob morbi pertinaciam septies me auctore
imminutus sanguine fuit, integerrimam
valetudinem nactus est.

Porro

*vehemens febris, & intolerabilis
dolor sanguinis detractionem re-
quirit.*

In ægrota itaque nostra
propterea quod, ut antea dixi
intolerabilis dolor aderat, a
binis sanguinis detractionibus
non temperandum censei.
Quæ profecto eam instanti pe-
riculo eripuerunt. Verum
stranguria recrudit, uterique
dolores atrocissime eam excru-
ciabant, quos litu, fotuque
crebro lenire opus erat.

Enematibus pluribus oleo-
s mollissimis solvebatur, fo-
rebaturque adstrictissima al-
us: febris modo magis, mo-
lo minus intendebat; urinæ
ardorem demulcebat campho-
a, nitrum, opium, emulsio-
es femin. melon. & papa-
veris.

Interdiu apozemata her-
par. altheæ, malvæ, flor.
malv., verbasci, sambuci cum
diacodio ex usu erant, cum
mixture temperante ex nitro
gummi tragaganthi, arabici,
camphora, lapillis cancro-
b 2 rum,

rum, quæ excipiebantur aquis
papav. rhæad. malvæque
Somnum vix conciliabant, do-
loresque sopiebant grana tria
quatuor, vel sex opii nichte-
meri spatia assumpta.

Nec multiplici opio tor-
menta compescere valebamus.
Hisce tamen auxiliis adjunctis
coepit materies purulenta fo-
tida, varii coloris, cruenta
que prodire.

Viginti dierum spatia cru-
ciatibus divexata fuit, ita ut
integrum mensem Decembr-

atro

atroci hoc morbo afflicta
transegerit.

Diuturnus erat opii usus,
augebaturque dosis, donec do-
lores conquiescerent.

Victus ratione humectan-
te, demulcente, & lactea
cum decocto sarsaparillæ &
assafras, vita sustinebatur.

Animadversione dignum
est, tam ingentem opii usum,
eam nec reddidisse stupidam,
nec paralyticam: quemadmo-
dum

dum haud raro accidisse Me-
dici plures observarunt.

Quod documento nobis
esse debet, ut in arte faciend-
simus quandoque audace
Agitur enim de homine e lib-
tinae manibus eripiendo: O-
ficium itaque nostrum est, ut
remediis cujuscunque generi-
licet vehementioribus, ex ar-
tamen prudenterque, adhibi-
tis, conemur morbum aggr-
di, donec is, si quidem in p-
testate nostra fit, depellat
omni ino.

Hac ratione hystericam
puellam vicennem, prægressa
quasi apoplectica affectione
quadrihorium perdurante, di-
rissimis postea, & in diem duo-
decies, quindeciesve recur-
rentibus convulsionibus, trium
septimanarum spatio, affli-
ctam, drachmis duabus opii
per vices plurimas, parvaque
dosi, ante & post paroxysmum,
exhibitis, restitimus.

Sic altera foemina, mense
integro per intervalla maxime
convulsa, drachmis duabus
opii puri, & laudani liquidi

uncia una, ex præscripto meo,
assumtis, integerrima valetu-
dine potita est. Fatendumque
cum Sydenhamio, mancam
claudicantemque esse, sine
opio, medicinam; plusque
nos isthoc, quam quocunque
alio remedio præstare.

Depulsa itaque hoc auxi-
liorum genere morbi acutie
repente eo in loco, ubi dolor
toto hoc tempore persisterat
tumor ingens, durus, ad ta-
ctum dolens apparuit: cujus
hæc erat natura; ut exorta
uteri hæmorrhagia, dolor fo-
pire

piretur, & febris major reviresceret, nova suppuratione consequente.

En genuina, ni fallor, scirrhi uterini cancerosi effigies.

Quid balnea emollientia cum lacte, antivenerica remedia, & balsamica possent, necesse erat experiri.

In balneum quotidie temperatissimum ex lacte aquæ mixto, in quo facculi incoquebantur ex herbis emollientibus

confecti , descendit ; facculi
vero parti affectæ applicaban-
tur. Sex septimanarum spa-
tio , ad emolliendam uteri du-
ritiem his usa est. Hoc tem-
poris intervallo exhibuimus
quotidie Mercurii dulcis grana
sex , cum pilulis balsamicis , &
abstergentibus , quas quia sæ-
penumero non modo in his af-
fectionibus , verum etiam in
renum vesicæque ulceribus
valde proficuas experti sumus,
juvat hic describere.

℞. Gummi arabici , there-
binthinæ aa. drach. jβ.

Sa-

Saponis veneti , Rhei
electi aa. drach. ij.

Succini albi ppti. drach. ij,
Camphoræ gr. xx.

Laudani opiatu gr. xv.

Balsami peruviani
drach. jβ.

M. f. pillulæ gr. ij. &
deauratæ dentur.

Drachma una massæ hujus
quotidie utebatur , cum mer-
curii dulcis gran. sex : Dosis
mercurii augebatur indies ad
salivationem usque , cui bis in
septimana , ne erumperet , po-
tione purgante lenitiva ex
manna & cremore tartari sy-
ru-

rupoque rofar. folutivo confe-
cta, occurrebamus.

Pilulis hisce superbibebat
aquæ destillatæ antiveneræ
sequentis lib. unam, alteri li-
bræ lactis caprilli permixtam:
quam folam, fine ullo mercu-
rii ufu, in lue venerea ulce-
ribusque, plurimum efficaci-
tatis habere, experti fumus,
etiam in iis, qui incassum a
mercurio opem præstolaban-
tur.

℞. Rad. farsæparillæ con-
cif. unc. ij.

Ligni

Ligni visci quercini.

Rasur. eboris & cornu
cervi aa. unc. jß.

Cinnamomi optimi drach-
mas duas.

Antimonii crudi, & la-
pidis pumicis aa. unc. ij.
utriusque nodulo in-
clusis.

Affunde aquæ fontis Lib. X.

Vase bene clauso digere
super. ciner. calid. hor.
XXIV.

Destilla leni calore: hinc
reliquiis affunde iterum
aquæ fontis q. lubet.

Bulliant horæ spatio, cola.

De

Decoctio hæc fit pro potu in-
terdiu.

Per integrum Januarii men-
sem & ad Februarii me-
dium hisce remediis usa
est.

Exortis hinc modo uteri
hæmorrhagia, modo materie
purulentæ profluvio, foetorem
ab ipsa ægrotante vix feren-
dum spirante, eo tandem ven-
tum est, ut dolores lenirentur,
ulcus abstergeretur, uterus-
que tanta colluvie maligna li-
beraretur.

Nihil.

Nihilominus omnium symptomatum caterva nostram iterum patientem infestavit : Aderat enim tumor magnus, durus, & sensibilis, qui nisi resolveretur, aptus erat omniterum frequenterque turbare.

Cum itaque huic liquefaciendo memorata remedia paria non esse viderentur, subiit in cogitationem, num fortasse pharmaco Tuo, cicutæ nempe extracto, foret locus.

Te itaque adire constitui rogaturus, ut ægrotantem mecum

cum inspiceres. Quod cum
summa, qua polles urbanitate
effecisses, autumassesque op-
portunissimum cicutæ usum
fore, cœpimus consilio tuo
mane & vesperi granum unum
extracti cicutæ exhibere, hac
lege, ut superbiberet, Te con-
sentiente, aquæ destillatæ anti-
venereæ superius descriptæ
una cum lacte, solitam, qua
hucusque usa erat, portionem

Indies adaucta cicutæ do-
sis est, ascendimusque ad Gr
XX. quorum X. mane, reli-
qua vespere ingerebantur.

Pri

Primis septimanis, ut Tu
ecte in opusculo tuo animad-
vertisti, vix conspicuus effe-
ctus sequutus est, puris tan-
tummodo qualitas mutabatur.

Fœtor non adeo ingens,
modo sanguinis dilutioris, ru-
biliorisque, tum purulentæ
materiei laudabilioris proflu-
vium, & quidem copiosius
erumpebat.

Nec nausea, nec vomitus
nec alia incommoda concita-
bantur.

Statuto tempore rediere
menstrua, debita quantitate,
& sanguis nativam coagmen-
tationem adeptus est.

Appetebat ipsa magis in
dies. Somnus satis placidus
erat.

Functiones omnes cum ani-
males tum naturales revivisce-
bant.

Tertia & quarta septiman-
molliorem ventrem inven-
imus.

Tar

Tandem spatio duorum
mensium remedio tuo ingens
umor solutus fuit adeo felici-
ter, ut nunc non solum natu-
ralem molem abdomen nactum
est, verum etiam vix dilutissi-
mae limphae inodoraë, albi-
antisque profusio imperspicua
nimadvertatur.

Summam quoque urinæ
quantitatem bonæ indolis sæ-
penumero vidimus.

Color vultus, rubicundus,
inermis, qualis ante natura
erat, rediit, corpus totum

pinguescit, ipsamque sanissimam, & ob recuperatam valetudinem animo ad hilaritatem composito, nuper ambo conspeximus.

Quæ cum ita sint, nihil enim in morbo hoc describendo, ut honestum Professore decet, vel prætermisi, vel dissimulavi, opinor, posse quemquam conjicere, remedium hoc scirrhis, cancris, aliisque tumoribus solvendis, curandisque, tum diuresi promovendæ idoneum esse.

Esse quoque balsamicum,
& vulnerarium, ut & emme-
nagogum efficacissimum op-
portunumque.

Quapropter cicuta tan-
tum abest, ut cum veteribus
inter acerrima venena prorsus
relegetur, quin potius quem-
admodum a Te paratur, pro-
pinaturque, saluberrimis phar-
macis erit in posterum accen-
senda.

Itaque non dubito, quin
si reliquas de ejus usu observa-
tiones Tuas, totius posterita-
tis

tis encomio prædicandas, quas
anxie præstolamur, in lucem
edideris, optime de genere
humano sis meriturus. Vale.

D. VINDOBONÆ ex Aedibus meis

IV. Id. Maii MDCCLXI.

